

Posudek bakalářské práce

Název práce: Judaistické vlivy a tradice v Etiopské ortodoxní církvi

Autor práce: MUDr. Marcel Hájek Ph.D. FICS.

Autor se ve své bakalářské práci zabývá zajímavým tématem vlivu židovských tradic na křesťanskou církev v Etiopii. Svou práci člení na obecnou část a speciální část. V obecné části po úvodním nastínění badatelské otázky, cílů a zvolných metod uvádí základní faktografické údaje o Etiopské ortodoxní církvi z hlediska její historie a důležitých dějinných křížovatek. Dále uvádí stručně nejdůležitější údaje z dějin falašů (Beta Israel), zvláštní etiopské náboženské skupiny odvozující svůj původ od biblického Izraele, která byla svou přítomností v Etiopii katalyzátorem zachování judaistických prvků v EOC.

Ve speciální části autor zaměřuje pozornost na jednotlivé konkrétní motivy (původně) židovské tradice, jak jsou doložitelné v nauce a praxi Etiopské ortodoxní církve. Jedná se konkrétně o šabat, jídelní předpisy, obřizku a pojetí sakrálního bohoslužebného prostoru. Na základě těchto konkrétních prvků židovské tradice, doložitelných ve věrouce a praxi etiopských křesťanů autor, uvažuje o povaze, hloubce, míře, příčinách a původu vlivu židovských tradic na dějinné utváření Etiopské ortodoxní církve. (Není zřejmé, proč v této speciální části uvádí autor podrobné halachické předpisy a pokyny týkající se těchto sledovaných momentů židovské tradice, jak je nalezneme až (!) v normativních textech rabínského judaismu (v ústní tóře), když judaistické vlivy v EOC pocházejí podle jeho přesvědčení z doby před vznikem normativních textů rabínského judaismu (před písemnou fixací ústní tóry od Mišny dále). Před sepsáním Mišny nelze přece dost dobře mluvit o rabínském judaismu. A jde-li o navázání na motivy Hebrejské bible a praxi Izraele biblické doby a intertestamentárního období, nelze pro účely autorovy práce rozlišit přímý vliv „judaismu“ od prostředkovaného vlivu Starého zákona jakožto součásti křesťanského kánonu a jakožto souboru, kterého je ostatně „plný“ i Nový zákon (přičemž Nový zákon obsahuje také mnohé motivy intertestamentárního období židovské tradice).

Autorovo stanovení badatelské otázky a zpracování tématu je logické a smysluplné (ač je otázkou, zda se v průběhu bádání posunul za zcela neproblematické a dávno doložené konstatování, že etiopská církev skutečně vykazuje ve srovnání s řadou jiných církví zřetelné

stopy vlivu judaismu, viz např. Pawlikowského text jako jeden z nemnoha opravdu relevantních zdrojů, s nimiž autor pracuje).

Stanovené cíle autor v zásadě (v míře požadované na úrovni bakalářské práce) splnil.

Shromáždil řadu relevantních (ač většinou poněkud obecných a rámcových) poznatků, nabízejících plastický pohled na sledovanou problematiku. Bakalářská práce nemusí ústít v argumentačně a fakticky podložený badatelský přínos, proto nevytýkám autorovi ne zcela standardní metodu práce s relevantní literaturou a nezohlednění řady důležitých textů.

V důsledku této skutečnosti je ale autorem shromážděná látka spíše ilustrativní povahy a volá po dalším badatelském zpracování, ke kterému bych autora rád pobídl.

Problematické je (i na rovině bakalářské práce) poněkud nejasné časové zařazení sledovaných judaistických vlivů, jakož i ne zcela zřetelné a metodicky transparentní odlišování vlivů „židovství“ od již zmíněného společného starozákonního dědictví všech křesťanských církví a společných rysů všech církví ortodoxního typu, případně od důsledků specifické „kontinuitní“ hermeneutiky Hebrejské bible/Starého zákona, která není v dějinách křesťanských církví nikterak ojedinělá (viz eklesiální útvary jako Církev adventistů sedmého dne, dále silně židovský náboj některých textů Nového zákona, který by „stačil“ jako vysvětlení mnohého, příkladem budiž pokyn k nekonzumování krve ve Skutcích apoštolů v provazbě s Levitikem 11, jak to ostatně vidíme v praxi adventistů atd. atd.).

Tuto klíčovou otázku autor jakoby ošetřil poznámkou na straně 35, problém je, že zásadním způsobem relativizuje většinu jeho tvrzení, kromě celkem zřejmého a dávno známého faktu, že v dějinách etiopského křesťanství opravdu najdeme zřetelnější vlivy židovské tradice než ve většině jiných křesťanských církví.

Závěrem shrnuji: vzhledem k uvedeným silným i méně silným stránkám práce navrhuji hodnocení C